

Pleie og omsorg

Sentrale tjenester innen programområdet pleie- og omsorg er hjemmebaserte tjenester og bo- og behandlingssentre med langtids-, korttids- og dagaktivitetsplasser for eldre. Hjemmebaserte tjenester yter pleie- og omsorgstjenester til alle aldersgrupper og omfatter ambulerende tjenester, omsorgsboliger med heldøgns bemanning for eldre og psykisk helsetjenester. I tillegg kommer Regionalt aktivitetssenter, dagaktivitetsplasser og omsorgsboliger med og uten heldøgns bemanning for mennesker med utviklingshemming. Området inkluderer også ulike avlastningstjenester for innbyggere i alle aldre, omsorgsstønad og brukerstyrt personlig assistanse.

TJENESTEPROFIL FOR TJENESTEOMRÅDET

Tjenesteprofilen til Pleie og omsorg presenteres her i to deler, en for innbyggere under 67 år og en for innbyggere over 67 år.

I forbindelse med arbeidet i ASSS-nettverket, bruker KS tall fra Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS) for å beregne flere av nøkkeltallene i tjenesteprofilen til PLO. Noe av dette bestilles fra SSB, og kan ikke hentes direkte fra KOSTRA. Av denne grunnen mangler vi enkelte tall for Asker kommune, som ikke er med i ASSS-nettverket. Der det presenteres tall for Asker i 2019 gjelder dette «gamle» Asker og er dermed ikke direkte sammenlignbare med tall for Asker 2021 og 2021 etter kommunesammenslåingen.

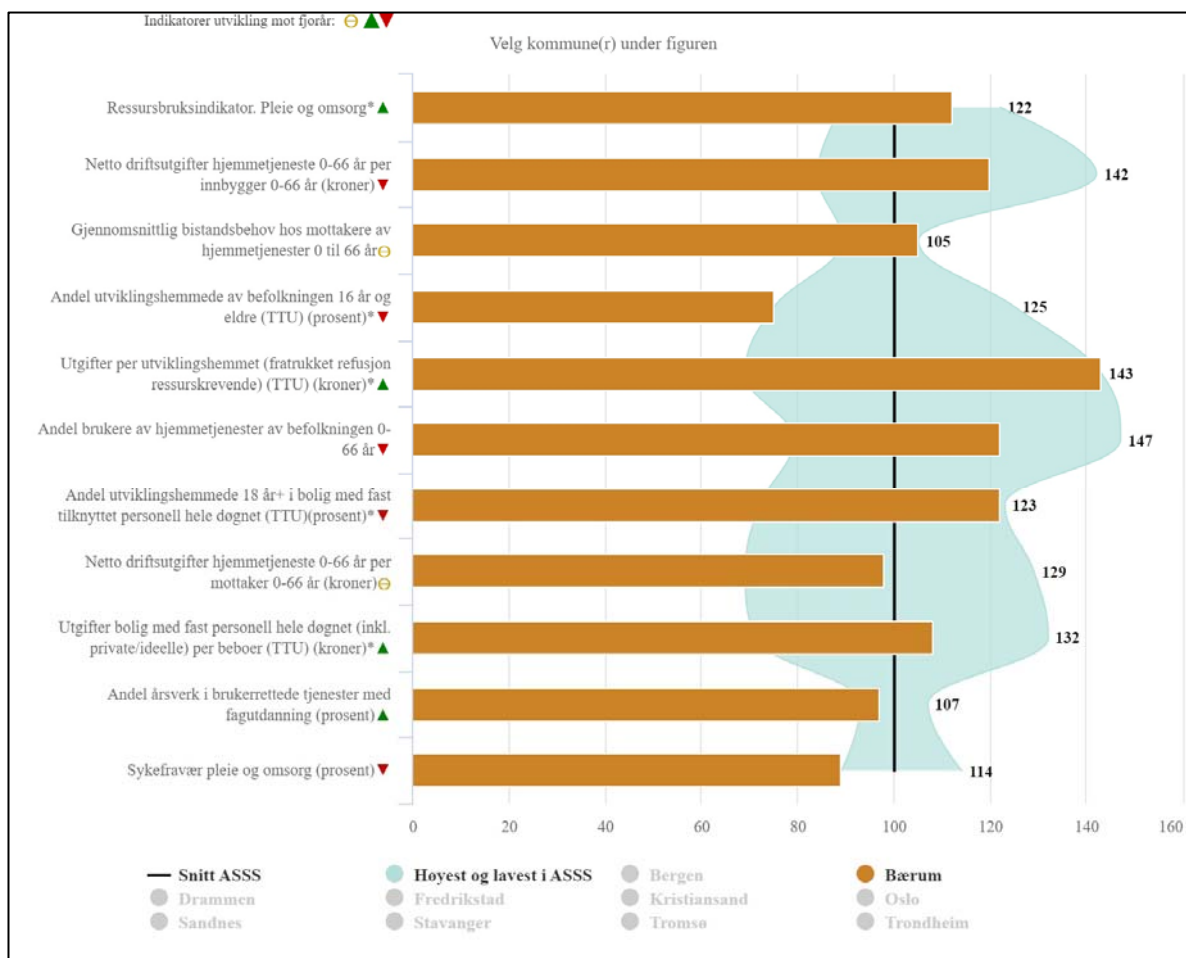
I tolkning av tallgrunnlaget tas det hensyn til to ulike type beregninger av ASSS-gjennomsnitt:

- *Vektet gjennomsnitt.* Befolkningsrike kommuner vektet mer enn kommuner med lavere innbyggertall, ved at det brukes innbyggertall og brukertall i vektingen. Netto driftsutgifter til hjemmetjeneste 67 år og eldre per innbygger og mottaker er også beregnet ut ifra et vektet gjennomsnitt. Det vil si Oslo sine netto driftsutgifter f.eks. utgjør 25 prosent av totalen av samlede netto driftsutgifter for alle ASSS-kommunene, vil disse telle 25 prosent i beregningsgrunnlaget for ASSS-snittet.
- *Flatt gjennomsnitt.* Her vektet alle kommunene likt, uavhengig av innbygger-/brukertall, utgifter etc. ASSS- kommunes gjennomsnitt summeres og deles på antall ASSS-kommuner.

Hovedparten av ASSS-snittene er basert på et vektet gjennomsnitt, og der ASSS bruker flatt gjennomsnitt er det merket med * etter indikatornavnet.

Tjenesteprofil for pleie og omsorg – Innbyggere under 67 år

Tjenesteprofil for pleie og omsorg 0-66 år. ASSS-snitt =100

Kilde: ass.no

Indikatorene i tjenesteprofilen for pleie og omsorg 0-66 år

Indikator	BÆRUM	Snitt ASSS	Lavest ASSS	Høyest ASSS	Asker
Prioritering/behov					
PLO Ressursbruksindikator. Pleie og omsorg*	1,121	1,000	0,886	1,218	
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 0-66 år per innbygger 0-66 år (kroner)	10 355	8 649	7 225	12 288	11 837
PLO Gjennomsnittlig bistandsbehov hos mottakere av hjemmetjenester 0 til 66 år	2,0	1,9	1,7	2,0	1,8
PLO Andel utviklingshemmede av befolkningen 16 år og eldre (TTU) (prosent)*	0,30	0,40	0,30	0,50	
PLO Utgifter per utviklingshemmet (fratrukket refusjon ressurskrevende) (TTU) (kroner)*	1 552 509	1 088 686	750 650	1 552 509	
Dekningsgrader					
PLO Andel brukere av hjemmetjenester av befolkningen 0-66 år	2,1	1,7	1,3	2,5	2,0
PLO Andel utviklingshemmede 18 år+ i bolig med fast tilknyttet personell hele døgnet (TTU)(prosent)*	68,7	56,4	40,6	69,3	
Produktivitet/enhetskostnad					
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 0-66 år per mottaker 0-66 år (kroner)	500 483	508 918	349 277	658 935	586 603
PLO Utgifter bolig med fast personell hele døgnet (inkl. private/ideelle) per beboer (TTU) (kroner)*	2 169 527	2 002 137	1 413 957	2 646 040	
Kvalitet					
PLO Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning (prosent)	74,2	76,7	71,1	82,3	76,5
PLO Sykefravær pleie og omsorg (prosent)*	7,75	8,73	7,75	9,93	

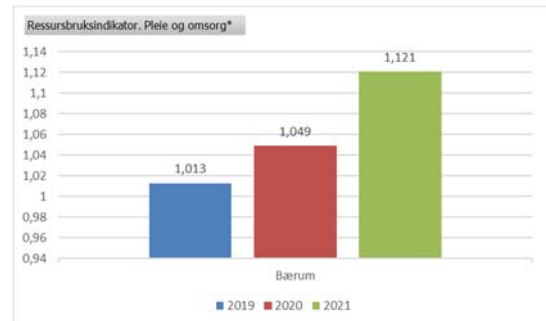
Kilde: ass.no

Kommentarer til indikatorene i tjenesteprofilen

Nøkkeltallene *Ressursbruksindikator*, *Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning* og *Sykefravær* gjelder for både brukere under og over 67 år. Disse kommenteres derfor innledningsvis.

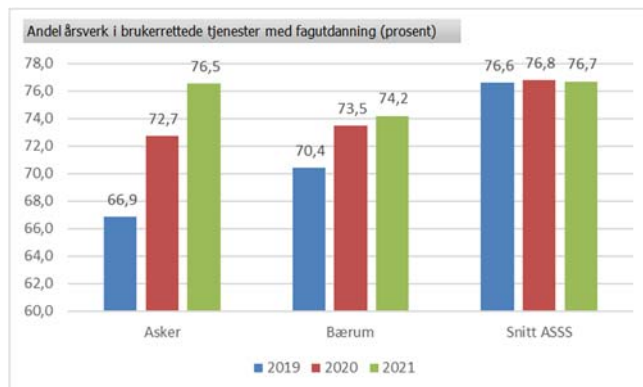
Ressursbruksindikator

Ressursbruksindikatoren viser kommunens ressursbruk i forhold til utgiftsbehov. Beregnet utgiftsbehov er basert på kostnadsnøkkel i inntektssystemet for kommunene. For Bærum viser ressursbruksindikatoren at kommunen brukte 12,2 prosent mer ressurser på pleie- og omsorgstjenester enn ASSS-snittet i 2020. Dette er en økning fra 2020 da kommunen brukte 4,9 prosent mer. Økt ressursbruk kan knyttes til høyt sykefravær, utfordringer med rekruttering, manglede kompetanse og dermed innleie. I tillegg har det vært økt ressursbruk til omstilling (LØFT) og pandemi.

Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning

Bærum ligger lavere enn både ASSS-snittet og Asker kommune når det gjelder andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning.

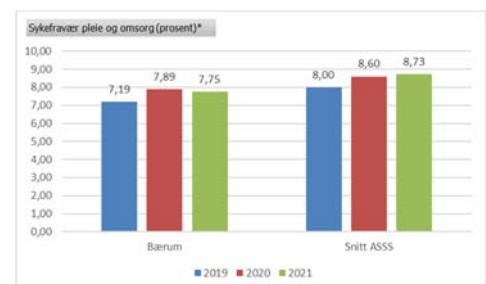
Bærum har en målsetting om at 80 prosent av ansatte i Pleie og omsorg skal inneha fagutdanning. Bærum hadde 74,2 prosent ansatte med fagutdanning i 2021, noe som er en liten økning fra 2020. Asker har i 2021 en høyere andel fagutdannede enn Bærum i motsetning til i 2020 hvor Asker lå lavere enn Bærum.

Målsetningen om at 80 prosent av ansatte skal inneha fagutdanning har vist seg å være krevende å nå. Det er særlig

krevende å rekruttere sykepleiere og vernepleiere, da kommunen konkurrerer med omkringliggende kommuner og helseforetak om denne kompetansen. For å øke andelen fagutdannede, er det etablert en støtteordning for medarbeidere som ønsker å ta sykepleie-, vernepleier- og helsefagarbeiderutdanning, samt tett samarbeid med utdanningsinstitusjoner. Andelen fagutdannede har økt med 1 prosent det siste året.

Sykefravær

Sykefravær data inneholder nå kun legemeldt sykefravær. Dette i motsetning til tidligere år hvor sykefravær data ble hentet fra PAI-registeret som også inneholdt egenmeldt. Legemeldt sykefravær i Bærum ligger under ASSS-snittet, og har gått ned 1,8 prosent fra 2020 til 2021. ASSS-snittet har økt fra 2020 til 2021.

Hjemmetjenester KOSTRA-funksjon 254

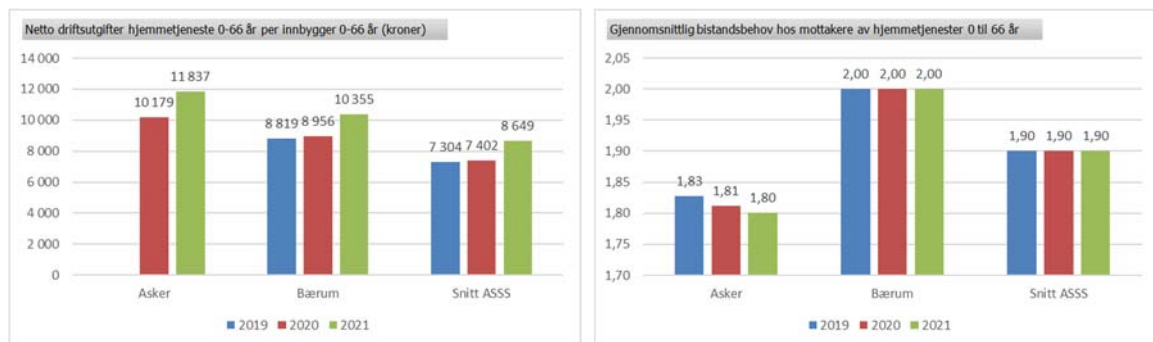
Hjemmetjenester er et forholdsvis vidt definert begrep. Hjemmetjenester omhandler helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende som er praktisk bistand, daglige gjøremål og opplæring i daglige gjøremål, brukerstyrt personlig assistent, avlastning utenfor institusjon, omsorgslønn, helsetjenester i hjemmet, oppfølgingstjenester, og psykisk helsetjeneste utenfor institusjon.

Område	Fordeling av hjemmetjenester i prosent
A 38 Pleie og omsorg	80,2 %
A 40 KS helse og sosial	13,5 %
A 23 KS Oppvekst barnehager..	1,8 %
A 73 Område fellesutgifter	1,3 %
A 60 Organisasjon og interne tjenester	1,1 %
A 64 Utvikling og digitalisering	0,9 %
A 45 KS tekniske tjenester*	0,6 %
A 66 Eiendom	0,5 %
A 70 Kommunedirektøren med stab	0,0 %
Totalsum	100,0 %

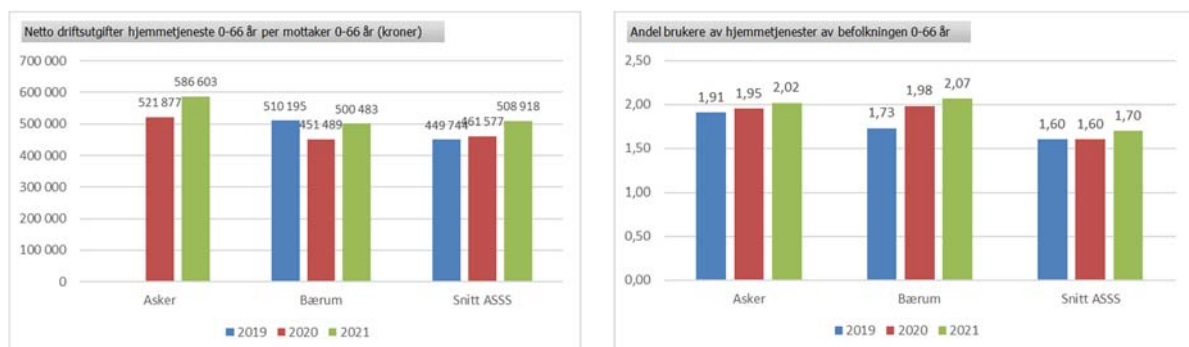
A 38 Pleie og omsorg	Fordeling av hjemmetjenester i prosent
Amulerende hjemmetjenester og omsorgsbolig for eldre	41,2 %
Samlokaliserte boliger	39,7 %
Tildelingskontor, BPA, omsorgslønn, kjøp av plasser	19,0 %
Refusjon ressurskrevende tjenester, kommunalsjef	0,1 %
Totalsum	100,0 %

Figurene over viser fordelingen av nettoutgifter i prosent av den totale netto driftsutgiftene på hjemmetjenester for Bærum kommune og internt i Pleie og omsorg.

Høyt bistandsbehov og høy dekningsgrad i Bærum medfører høye driftsutgifter per innbygger på hjemmetjenester til aldersgruppen 0–66 år

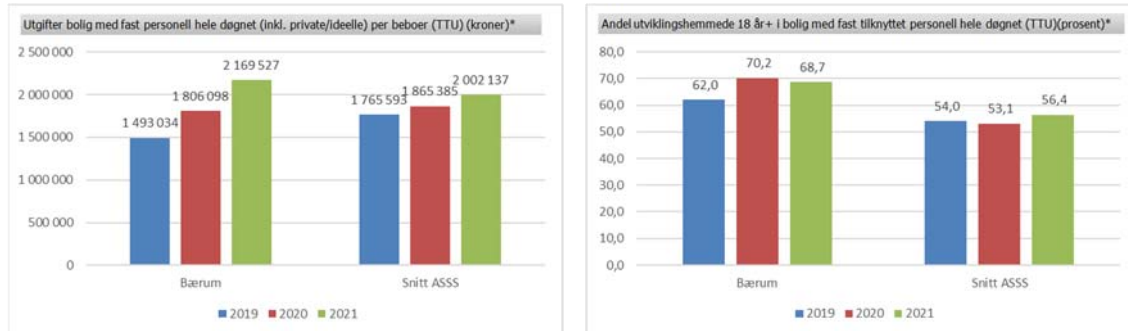
Bærum ligger 20 prosent over ASSS-gjennomsnitt på driftsutgifter til hjemmetjenester per innbygger 0-66 år. Høye utgifter per innbygger kan sees i sammenheng med at Bærum ligger 5 prosent over ASSS-snittet i bistandsbehov til denne aldersgruppen. I tillegg har Bærum en høy dekningsgrad av hjemmetjenester i aldersgruppen, 23,5 prosent over ASSS-snittet. Sammenlignet med Asker sine hjemmetjenester har Bærum lavere utgiftsnivå per innbygger, og lavere utgifter per mottaker. Dette selv om Asker har noe lavere dekningsgrad og lavere bistandsbehov.

Tjenester til mennesker med utviklingshemming

Bærum har 25 prosent lavere andel registrerte utviklingshemmede i befolkningen enn ASSS-snittet. Av registrerte utviklingshemmede har Bærum 22 prosent høyere dekningsgrad av boliger enn ASSS-snittet.

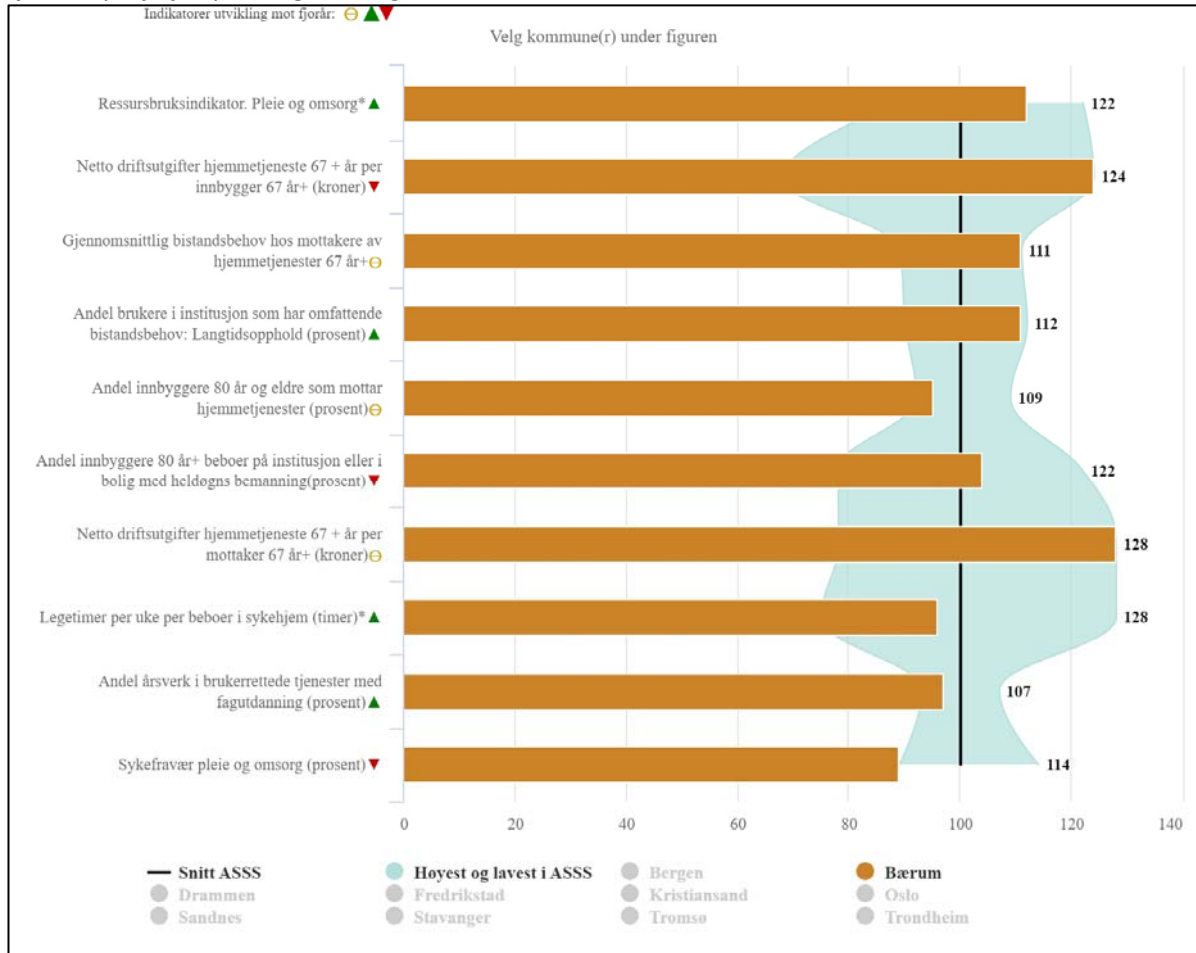
Bærum har høyere utgifter til bolig med fast tilknyttet personell hele døgnet pr. beboer (TTU) enn ASSS-snittet. Dette er i motsetning til tidligere år hvor Bærum har ligget under ASSS-snittet. Bærum ligger høyest i ASSS nettverket på utgift per bruker (fratrasket refusjon ressurskrevende).

Kommunen har over flere år arbeidet målrettet for å bytte ut små tungdrevende boliger med moderne omsorgsboliger for målgruppen. Bærum kommune mener at dette er en gunstig måte å yte tjenester på, som fører til økt trygghet for beboerne med nærhet til tjenesteytere og en bedre tilgjengelighet på faglig kompetanse.

Tjenesteprofil for pleie og omsorg – Innbyggere over 67+ år

Tjenesteprofil for pleie og omsorg 67+ år. ASSS-snitt =100

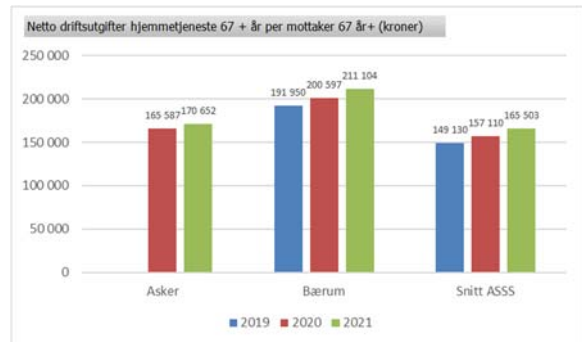
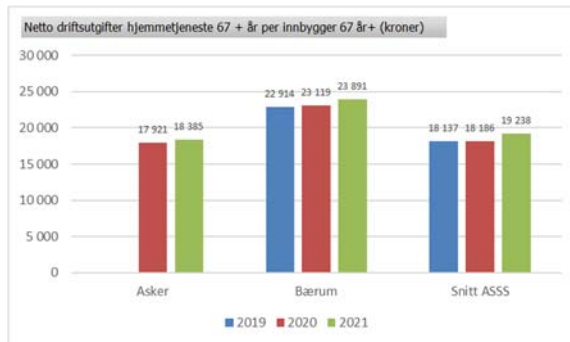
Kilde: ass.no

Indikatorene i tjenesteprofilen for pleie og omsorg 67+ år

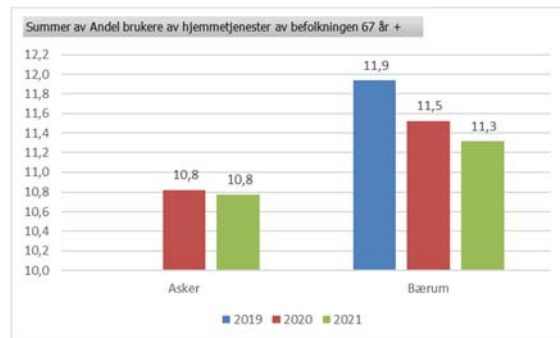
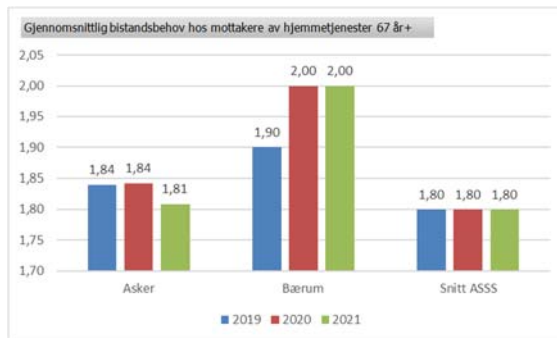
Indikator	BÆRUM	Snitt ASSS	Lavest ASSS	Høyest ASSS	Asker
Prioritering/behov					
PLO Ressursbruksindikator. Pleie og omsorg*	1,122	1,000	0,886	1,217	
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 67 + år per innbygger 67 år+ (kroner)	23 891	19 238	13 058	23 891	18 385
PLO Gjennomsnittlig bistandsbehov hos mottakere av hjemmetjenester 67 år+	2,0	1,8	1,6	2,0	1,8
PLO Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (prosent)	92,2	82,9	74,4	93,2	84,1
Dekningsgrader					
PLO Andel innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester (prosent)	24,5	25,8	23,8	28,0	23,1
PLO Andel innbyggere 80 år+ beboer på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning(prosent)	15,9	14,9	11,5	18,0	15,0
Produktivitet/enhetskostnad					
PLO Netto driftsutgifter hjemmetjeneste 67 + år per mottaker 67 år+ (kroner)	211 104	165 503	130 269	211 104	170 652
Kvalitet					
PLO Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)*	0,6	0,7	0,5	0,9	0,6
PLO Andel årsverk i brukerretnede tjenester med fagutdanning (prosent)	74,2	76,7	71,1	82,3	76,5
PLO Sykefravær pleie og omsorg(prosent)*	7,75	8,73	7,75	9,93	

Kilde: ass.no

Høye driftsutgifter per innbygger og per bruker i hjemmetjenesten for brukere 67 år og eldre

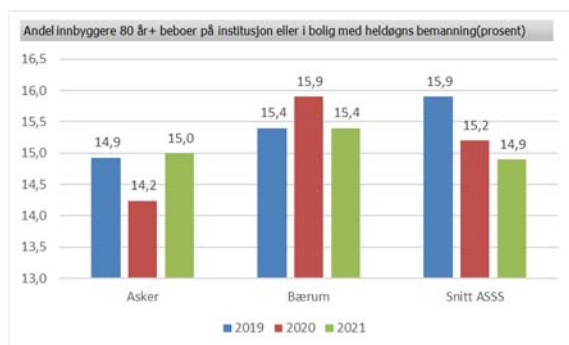
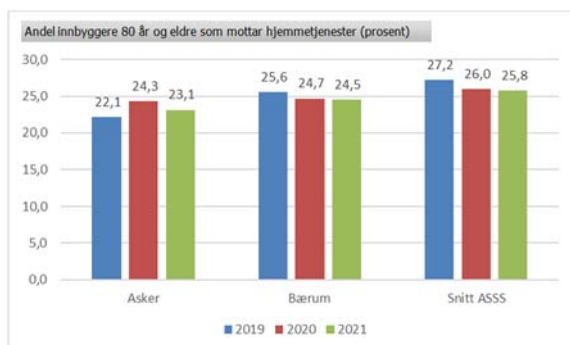

Bærum har betydelig høyere utgifter til hjemmetjenester for brukere 67 år og eldre både i forhold til antall innbyggere i aldersgruppen, og per mottaker når sammenligner med ASSS-snippet og Asker. I 2021 lå Bærum 24 prosent høyere enn ASSS-snippet og 30 prosent høyere enn Asker i netto driftsutgifter fordelt per innbygger 67 år og eldre. Ser vi på netto driftsutgifter per mottaker for 2021, ligger Bærum 28 prosent høyere enn ASSS-snippet og 24 prosent høyere enn Asker.

Bærums høyere driftsutgifter sammenfaller med et høyere registrert gjennomsnittlig bistandsbehov blant brukere i kommunen enn ASSS-snippet og Asker. Bærum har noe høyere dekningsgrad for hjemmetjenester for befolkningen 67 år og eldre sammenlignet med Asker.

Reduksjon i andel innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester og reduksjon i andel innbyggere 80 år som er beboere på institusjon/bolig med heldøgns bemanning

Andelen innbyggere 80 år og eldre i Bærum som mottar hjemmetjenester er nedadgående, mens andelen innbyggere 80 år og eldre i Bærum som er beboere på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning har større variasjon. Reduksjonen skyldes at en mindre andel innbyggere 80 år og eldre får tjenester i bolig med heldøgns bemanning, mens det er tilnærmet uforandret andel innbyggere 80 år og eldre som er beboere på institusjon.

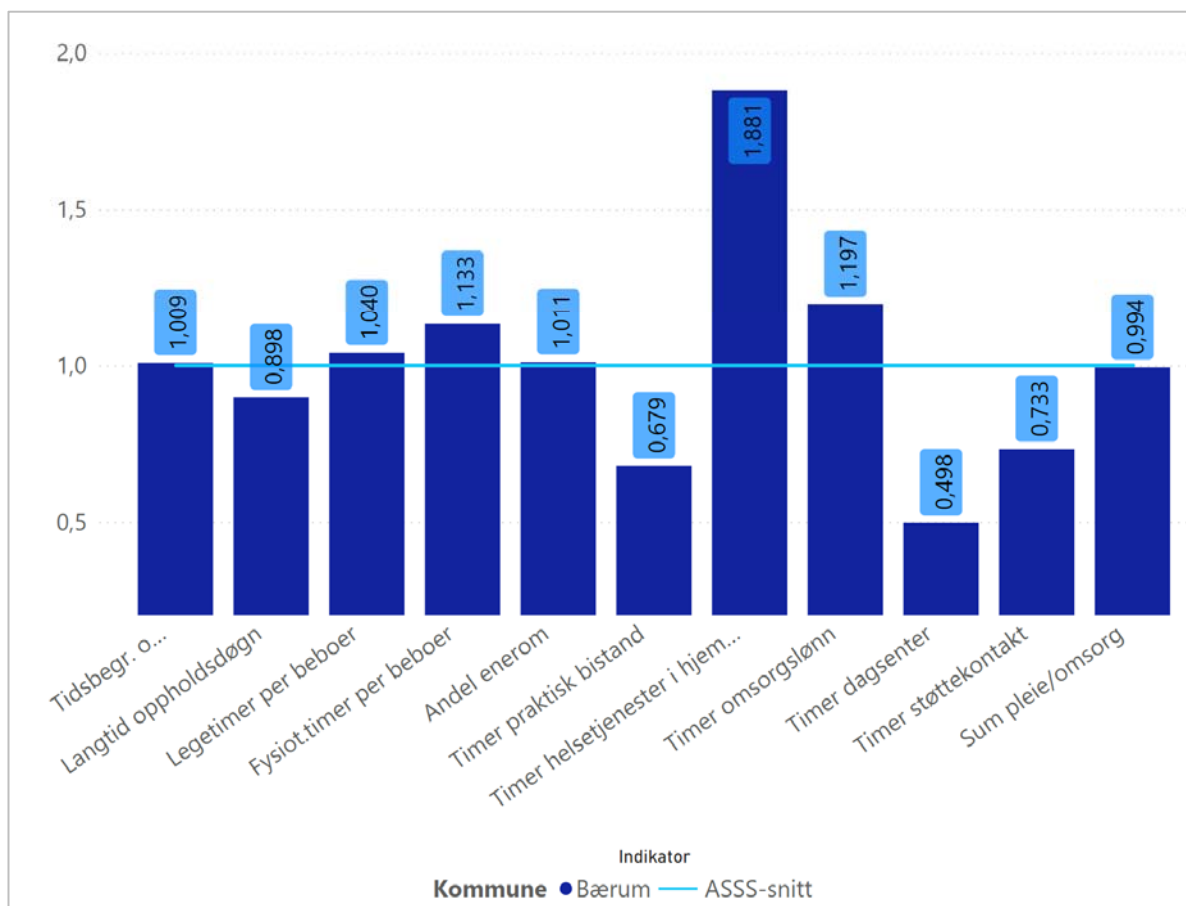
Legetimer per uke per beboer

For 2021 rapporterte Bærum inn for mange årsverk på leger i sykehjem. Indikatorene er derfor høyere enn den faktisk var i 2021.

PRODUKTIVITET OG BEREGNET EFFEKTIVITET

Produksjonsindeks

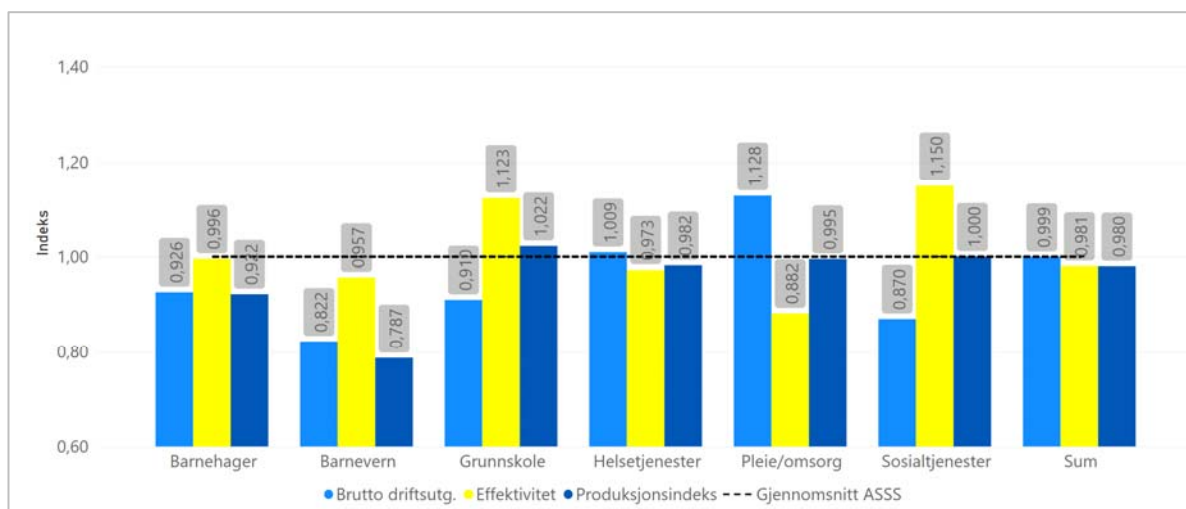
En produksjonsindeks er et samlemål for kommunens tjenestetilbud basert på produksjonsindikatorer. Figuren under viser produksjonsindeksen og produksjonsindikatorene for pleie og omsorg. I produksjonsindeksen trekkes det inn flere faktorer som påvirker behovet for tjenester enn rene alderskriterier (dekningsgrader). Det vil si at indeksen beregnes i forhold til behovskorrigerte nivåer. Indeksen sier noe om nivået på produksjonen i forhold til størrelsen på målgruppen på tjenestene. Indeksen er ment å vise hvor godt tjenestetilbud som blir gitt innbyggere i ulike målgrupper.

Kilde: ass.no

Produksjonsindeksen til Pleie og omsorg ligger 0,6 prosent lavere enn ASSS-snittet, og det er en reduksjon fra 2020 der Bærum lå 0,9 prosent høyere enn ASSS-snittet. De største prosentvise endringene fra 2020 er *Fysiotimer per beboer* som økte med 32,5 prosent, *Legetimer per beboer* som økte med 27,8 prosent og *Tidsbegrenset opphold* som reduserte med 22,2 prosent.

Beregnet effektivitet

Kilde: *asss.no*

Figuren over viser hvor mye produksjon av pleie- og omsorgstjenester Bærum får ut av ressursinnsatsen (effektivitet). I ASSS-sammenheng måles effektivitet som forholdet mellom produksjonen (målt ved produksjonsindeksen) og brutto driftsutgifter. Brutto driftsutgifter er korrigert for forskjeller i beregnet utgiftsbehov. Effektiviteten i Bærum var 11,8 prosent lavere enn ASSS-snittet. Dette kommer frem som resultat av at produksjonen i Bærum var 0,6 prosent lavere enn ASSS-snittet, mens brutto driftsutgifter var 12,8 prosent høyere enn ASSS-snittet.

KOMMENTERE PLASSERING I KOMMUNEBAROMETERET

Bærum kom på 170. plass i kommunebarometeret på tjenesteområdet Pleie og omsorg, opp 29 plasser fra i fjor. Rangeringen er basert på 19 nøkkeltall med ulik vekting.

Tabellen under viser plassering (lavere plassering er bedring):

Rangering

	2017	2018	2019	2020	2021
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	259	262	303	286	280
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	154	172	122	135	84
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	276	280	281	297	290
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	207	134	108	101	211
PO05 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	187	171	214	172	119
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	145	147	159	167	104
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	255	260	244	1	1
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet	56	71	93	168	143
PO09 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	200	214	208	276	292
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	69	58	59	47	53
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager	221	99	200	300	180
PO12 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	31	59	73	95	165
PO13 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende 80-90-åring	148	140	100	138	243
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år	95	102	97	81	87
PO15 Årsverk av geriatrik sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	203	202	227	234	242
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	289	292	289	290	292
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	94	104	101	130	105
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	220	215	202	229	233
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	257	248	251	261	258

Kilde: Kommunebarometer

De viktigste nøkkeltallene er andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet. Disse tre nøkkeltallene har en vekt på 10 prosent hver i barometeret. Bærum har en bedre plassering på disse nøkkeltallene i 2021 enn i 2020.